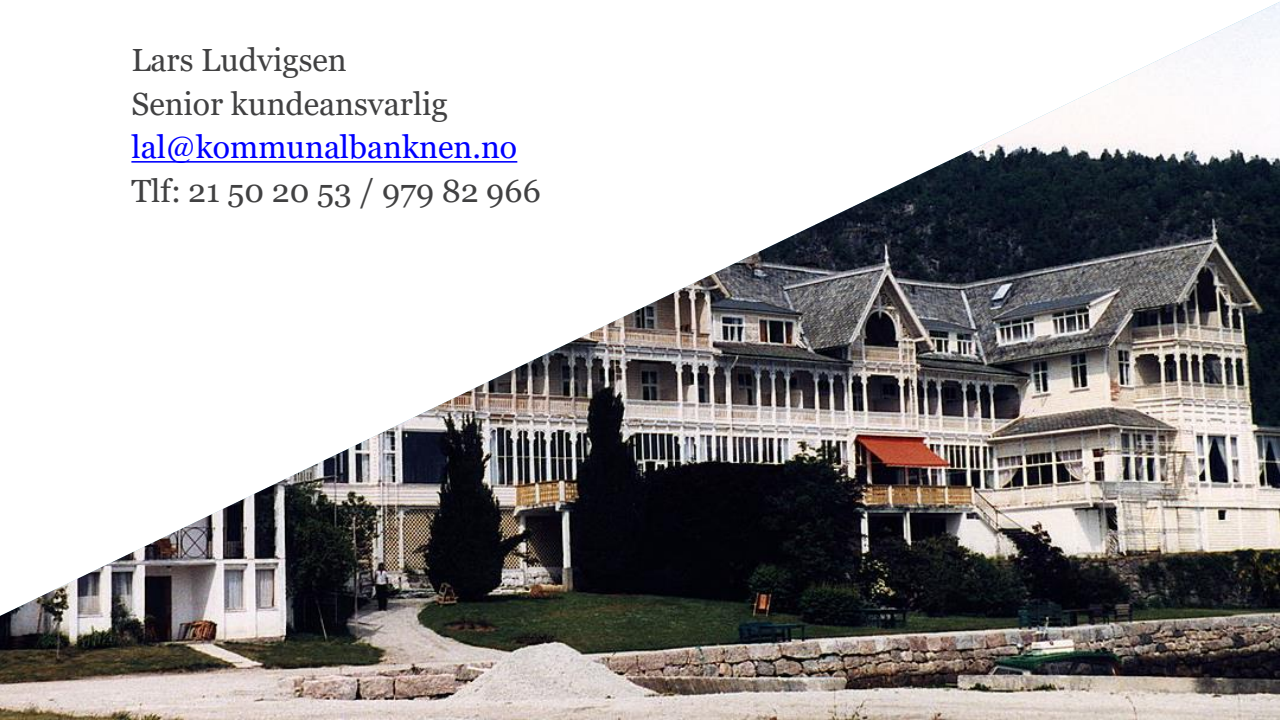

ØKONOMINETTVERK VESTLAND

Balestrand – 04. juni 2019

Marit Urmo Harstad,
Senior kundeansvarlig
muh@kommunalbanken.no
Tlf: 21 50 20 57 / 982 47 057

Lars Ludvigsen
Senior kundeansvarlig
lal@kommunalbanken.no
Tlf: 21 50 20 53 / 979 82 966

Agenda

- Renter, marginer og gjeld
- Litt makro
- Klimarisiko
- Men først...

Opptak av lån – ny kommunelov

Kommunen kan ta opp lån!

Lånebeløp må vedtas!

Formål:

- § 14-15 Lån til egne investering
  - Varige driftsmidler
  - Eiendomsselskap
- § 14-16 Lån til andres investeringer
  - Kun på områder hvor kommunen har et lovpålagt ansvar
  - Innfri kausjoner
- § 14-17 Lån til videre utlån
  - Ikke næringsvirksomhet
  - Ikke vesentlig økonomisk risiko

§ 14-14

§ 14-14 *Vilkår for å ta opp lån*

Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån til formålene som er nevnt i §§ 14-15 til 14-17, og til andre formål som det er hjemmel til i annen lov. Eksisterende lån kan refinansieres.

Kommuner og fylkeskommuner kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret eller fylkestinget selv har vedtatt. Det kan bare tas opp lån etter § 14-15 første og andre ledd, § 14-16 og § 14-17 første ledd og til formål som har hjemmel i annen lov, **hvis tiltaket har hjemmel i en bevilgning i investeringsbudsjettet.**

Kommuner og fylkeskommuner kan etablere et lånefond. Et lånefond skal ha eget budsjett og

regnskap. Bestemmelsene i denne paragrafen og §§ 14-15 til 14-17 gjelder også for opptak av lån til lånefondet.

Før kommuner eller fylkeskommunen inngår låneavtaler, **skal de dokumentere overfor avtaleparten at**

- a) lånet tas opp til et lovlig formål
- b) lånet er innenfor de rammene som kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt
- c) tiltaket som lånet skal finansiere, har hjemmel i en bevilgning i investeringsbudsjettet, hvis lånet tas opp etter § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16 eller § 14-17 første ledd eller til formål som har hjemmel i annen lov.

En avtale om lån er ikke gyldig hvis kommunens eller fylkeskommunens långiver forsto eller burde ha forstått at låneopptaket er i strid med første eller andre ledd.

§ 14-13 i ny kommunelov (egen utheving)

§ 14-13 *Finans- og gjeldsforvaltning*

Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen, og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Finansreglementet skal også inneholde bestemmelser om hvilke avkastningsmål som skal ligge til grunn for finansforvaltningen.

Hvis det avdekkes avvik fra finansreglementet, skal det iverksettes nødvendige tiltak. Hvis det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko, blant annet for å sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris, skal kommunestyret eller fylkestinget selv endre finansreglementet.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram en rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Før kommuner og fylkeskommuner inngår avtaler, skal de dokumentere overfor avtaleparten at avtalen ikke innebærer vesentlig finansiell risiko i strid med § 14-1 tredje ledd.

En avtale som innebærer vesentlig finansiell risiko, er ikke gyldig hvis kommunens eller fylkeskommunens avtalepart forsto eller burde ha forstått dette.

Utdrag fra proposisjonen (egen utheving) :

Kommunestyret må også ta stilling til hva som er akseptabel risiko for gjeldsporteføljen, uten at gjeldsforvaltningen innebærer vesentlig finansiell risiko. Det omfatter blant annet risikoen ved å ta opp lån med kort løpetid, hvor kommunen kan komme i en situasjon der de ikke kan dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall fordi den ikke får refinansiert lånet, eventuelt at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering.

Kommuner som har svak likviditet og mindre rammer for likviditetslån å trekke på, vil i mindre grad ha anledning til å benytte seg av kortsiktig lånefinansiering enn kommuner med god likviditet. For kommuner som ikke har tilstrekkelig likviditet eller trekkrettigheter å trekke på ved forfall, kan en betydelig eksponering mot markedet for kortsiktige lån innebære betydelig grad av risiko.

Spørsmålet om en kommune har gått utover lovens forbud mot vesentlig finansiell risiko, kan prøves ved lovlighetskontroll. Det hører således ikke til kommunenes frie skjønn å avgjøre hva som er vesentlig finansiell risiko i den enkelte sak. Lovens begrep vesentlig finansiell risiko gir en rettslig ramme for hvilken risiko den enkelte kommunes finansreglement kan åpne for. Innenfor denne rettslige rammen tar kommunestyret selv stilling til hvilken grad av risiko som finansreglementet skal åpne for.....

Departementet foreslår at en avtale om lån også skal være ugyldig dersom långiveren forsto eller burde ha forstått at lånet er utenfor rammene av det kommunestyret har bestemt eller at lånetiltaket ikke har hjemmel i bevilgning i årsbudsjettet.

Dersom finansinstitusjonen mener den påtenkte avtalen innebærer vesentlig finansiell risiko, vil finansinstitusjonen ha et selvstendig ansvar for ikke å inngå en slik avtale. Dette vil for eksempel være i tilfeller der det er åpenbart at disposisjonen innebærer vesentlig finansiell risiko, selv om kommunen har lagt en annen vurdering til grunn. Dersom finansinstitusjonen likevel inngår en avtale som den forsto eller burde ha forstått at innebærer vesentlig finansiell risiko, vil avtalen etter departementets forslag ikke være gyldig

Låntaker

Dokumentasjonsplikt

Långiver

Undersøkelsesplikt

Hva skjer med KBN-lån ved kommunesammenslåing?

- Kontinuitetsprinsippet legges til grunn
  - Avtalen videreføres
- Ny kommune overtar lånene
  - Ikke debitorskifte
  - Lånenummer beholdes
- KBN sender så snart som mulig etter sammenslåing brev med oversikt over lån og garantier
  - Signeres av ordfører i ny kommune
- IKS'er
  - Vedtekter må oppdateres med ny eierstruktur

OVERSIKT OVER GJELDSBREV OG GARANTIANSVARERKLÆRING I FORBINDELSE MED KOMMUNESAMMENSLÅING

Det vises til vedtak i Kongen i statsråd av 18.03.2016 [samt tidligere dialog vedrørende kommunenes lån og garantiansvar i Kommunalbanken].

Virkningen av en kommunesammenslåing vil være at de aktuelle kommuners rettigheter og forpliktelser overfor Kommunalbanken videreføres i sin helhet med virkning fra kommunesammenslåingstidspunktet, slik at den overtakende kommunen er ansvarlig for de samlede forpliktelsene til de sammenslåtte kommunene. Således fra kommunesammenslåingstidspunktet vil Færder kommune være ansvarlig for alle lån og garantier stilt av Tjøme og Nøtterøy kommune.

I vedlegg 1 følger en oversikt over lån og garantier stilt av de sammenslåtte kommuner, og som Færder kommune med virkning fra kommunesammenslåingens ikrafttredelse vil hefte for i sin helhet. Det bemerkes at dersom det finnes lån eller garantier stilt av de sammenslåtte kommuner, men som ikke er inntatt i denne oversikten vil likevel Færder kommune hefte for disse fra ikrafttredelsen av kommunesammenslåingen.

Kommunalbanken legger til grunn at Færder kommune er innforstått med de betingelser og vilkår som knytter seg til de enkelte gjeldsbrev og garantiansvarerklæringer. Dersom det skulle være noen spørsmål knyttet til låne – og garantiansvaret ber vi om at Færder kommune kontakter Kommunalbanken så snart som mulig.

For øvrig legger Kommunalbanken til grunn at Færder kommune er innforstått med de betingelser og vilkår som knytter seg til de enkelte gjeldsbrev og garantiansvarerklæringer. Dersom det skulle være noen spørsmål knyttet til låne – og garantiansvaret ber vi om at Færder kommune kontakter Kommunalbanken så snart som mulig.

OBS!
Uavregnede lån må avklares før sammenslåing
Terminer med forfall i 2019 MÅ betales

Lars Ludvigsen
Kunde- og markedsansvarlig, Kommunalbanken AS

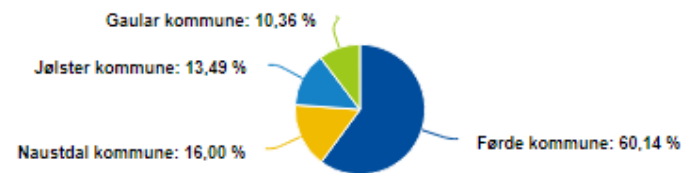

Tips ved sammenslåing av kommuner

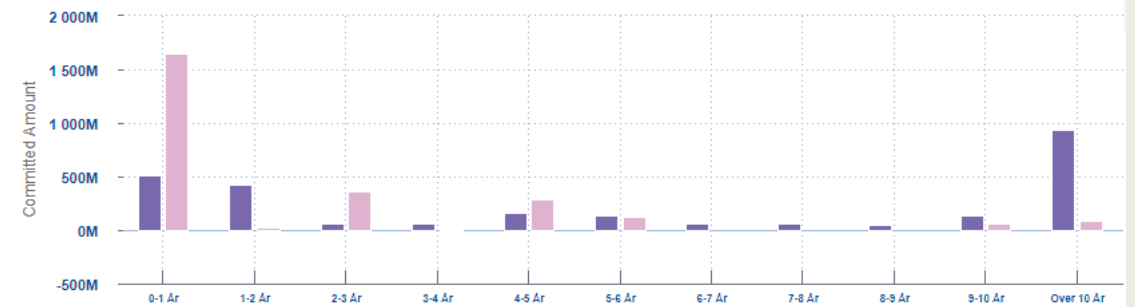
- Samkjøring av porteføljen
  - Er det store samtidige forfall som påvirker likviditeten?
  - Gir den sammenslåtte porteføljen en annen risiko?
- Felles finansreglement
- Slå sammen lån
  - Mindre administrasjon
  - Bedre oversikt
  - Må gjøres i god tid før årsskiftet

Restgjeld pr. låntaker

Fordeling rentebinding og kapitalbinding

Rentemarkedet

Tom Pehrsen
Senior Porteføljeforvalter
90690526
tfpe@kommunalbanken.no

Renter fra tidenes morgen

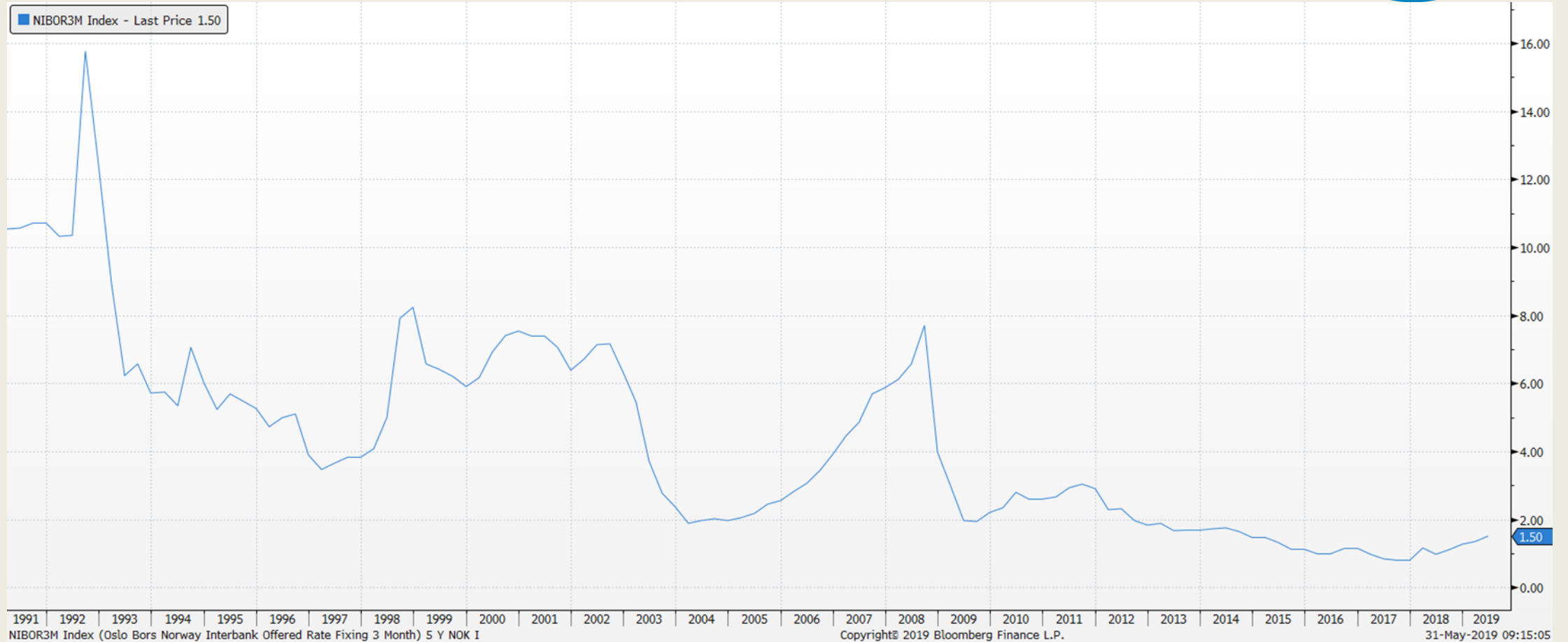
+2,6%

+2,4%

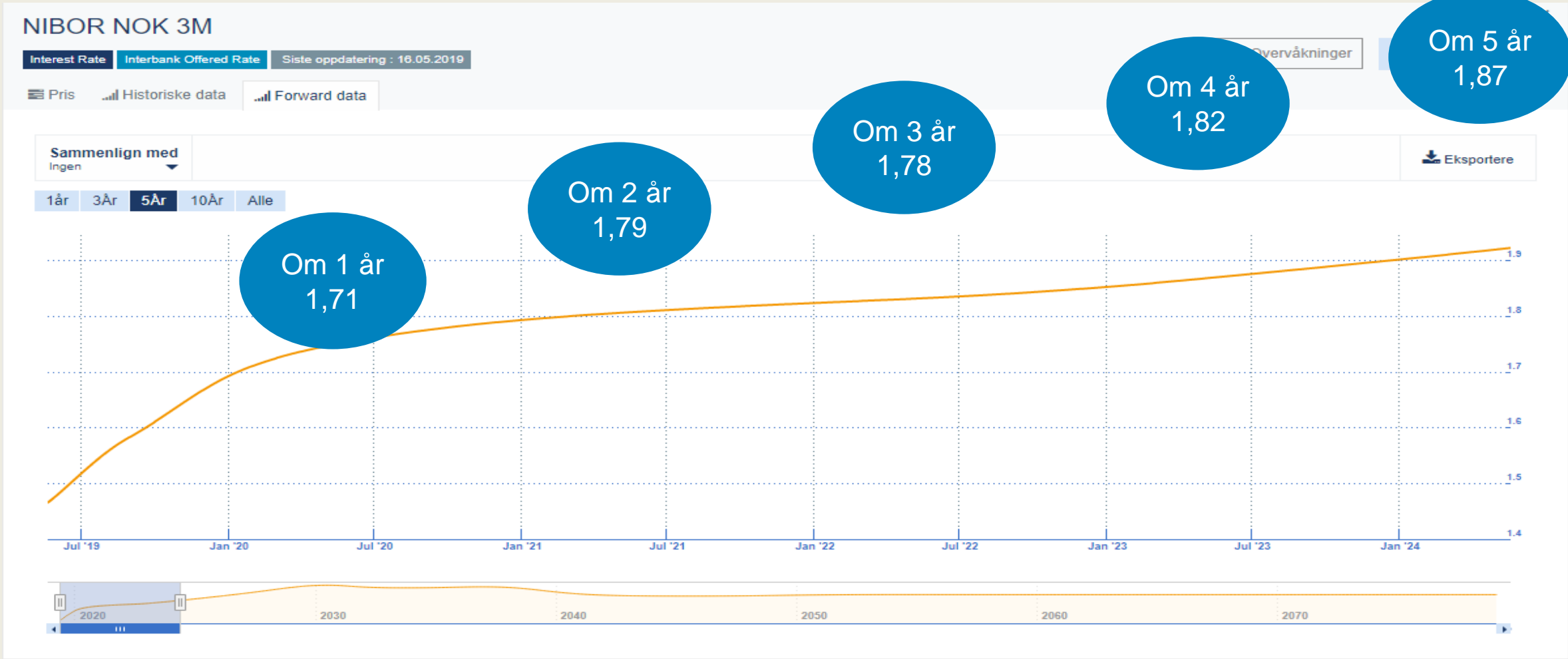
+?%

NIBOR 3 mnd

1,50 %

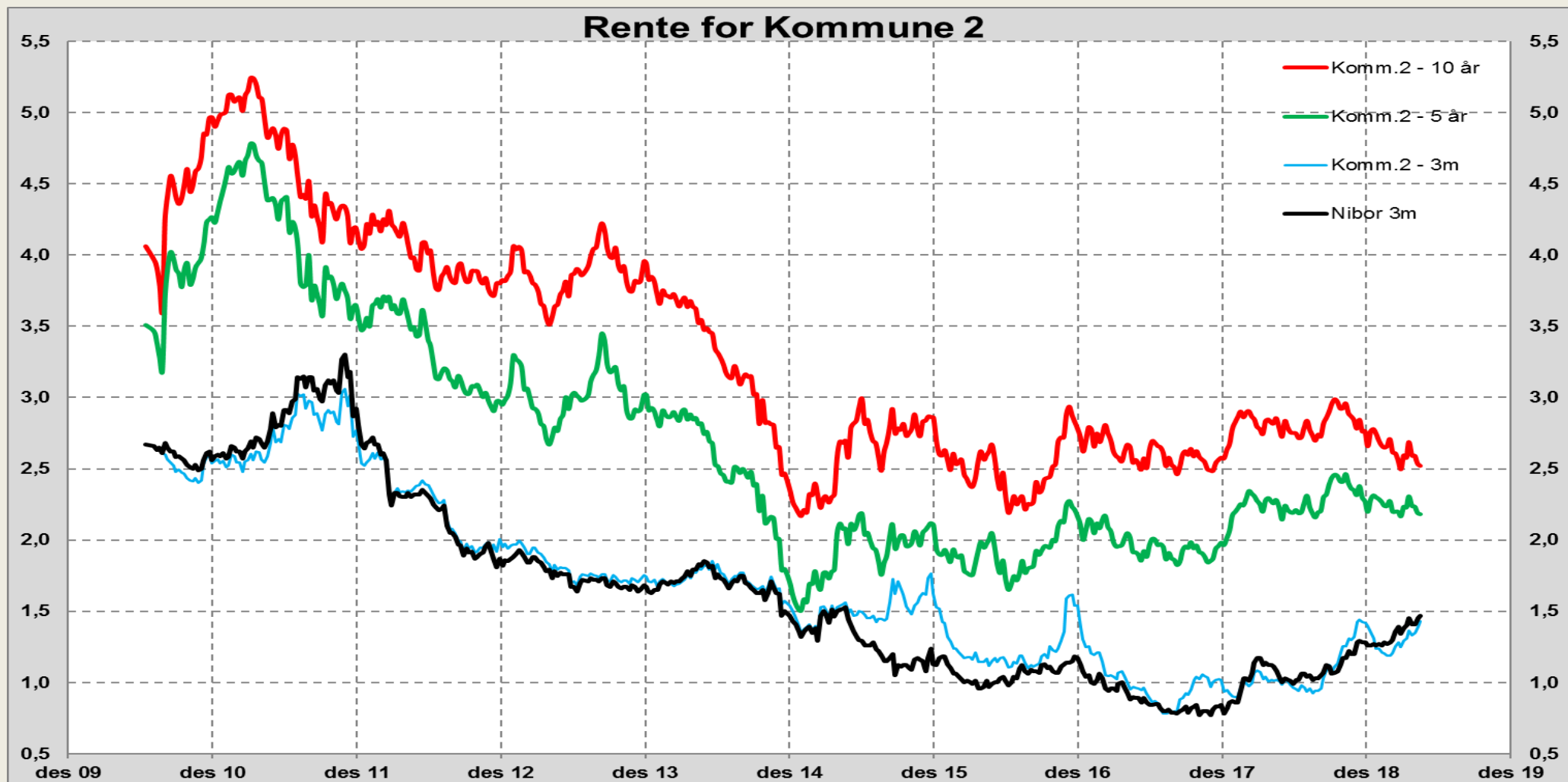

3 mnd renten til 2024

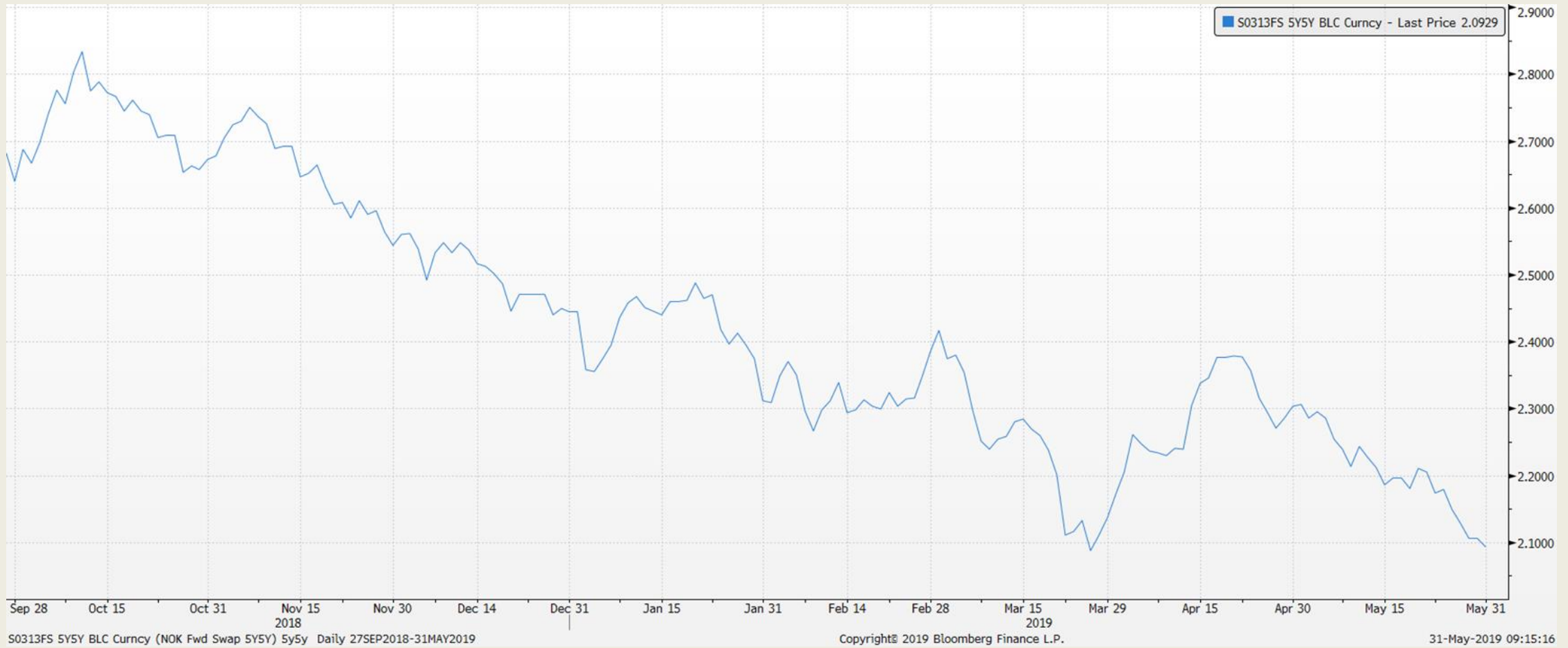

Fastrenter for kommuner som ikke er Oslo eller på Robek

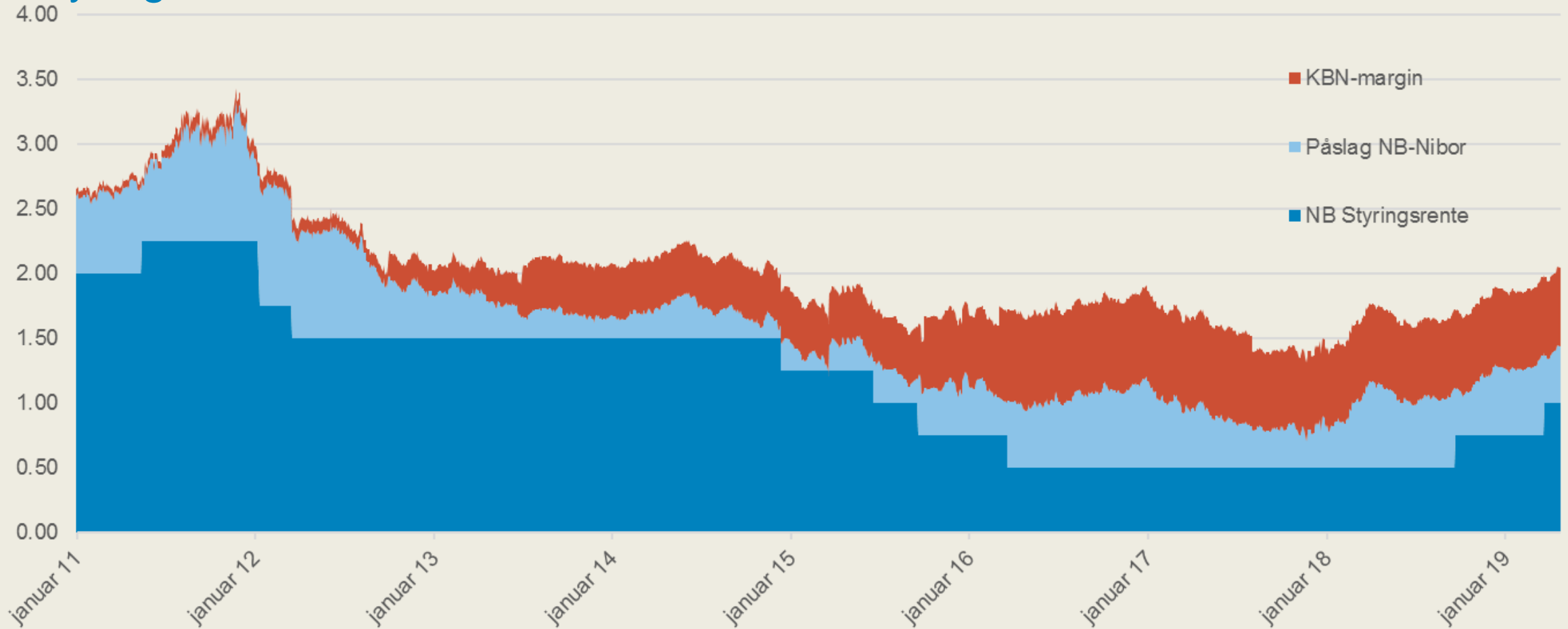

NOK Swap 5 år 5 år

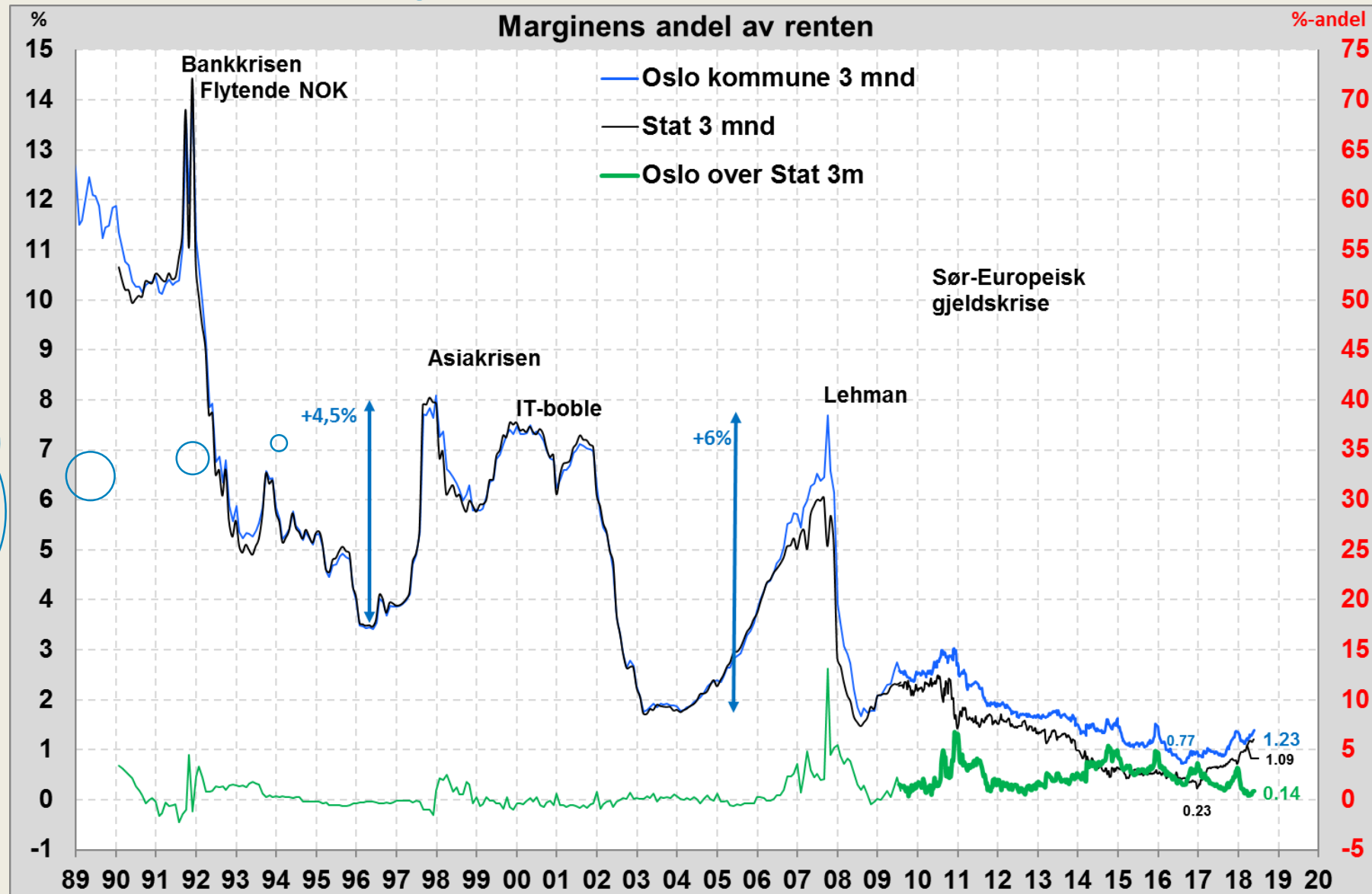
2,09 %

Styringsrente – NIBOR

Hvorfor er «spreader» viktige?

Korte/
flytende
renter opp
hvh 4,5 og
6% i forkant
av krisene

Makro hovedtrekk, Ubalanser

- Handelskrig
  - Hva sier historien oss
    - Mindre effektiv bruk av ressurser
    - Mindre effektiv kapitalallokering
    - Fare for økt Inflasjon
- Eurosamarbeidet, Tyskland rapporterer om lavere veksttakt, særlig begrunnet i grønne skifte og handelskrigen USA/ Kina
- Brexit, Ny statsminister hva vil skje?
  - Hard Brexit
  - Soft Brexit
  - Til nå, UK er taper, hva med på lengre sikt
- Hva skjer i USA?
  - Siste tall fra USA viser at de er vinneren i verdensøkonomien etter Trumps handelskrig og meget ekspansive finanspolitikk
  - Inflasjonen som har vært varslet skulle komme har ennå ikke vist seg
- Klima, Hvordan gjøre tilpasninger uten at det går utover økonomisk vekst med kort horisont
- Sterk gjeldsoppbygning i hele verden
  - Generasjonsutfordringer

Makro Europa

- Veksten i Europa skuffer med fare for resesjon
- Europas motor, Tyskland, har begynt å fuske skikkelig,
  - Industriproduksjon avtar, i Tyskland overraskende sterkt
  - Privatkonsumet forventes å falle Tyskland
  - Eksporten fra Tyskland til Kina har falt, særlig bilbransjen står foran et globalt skifte
  - **Tyskland har mest sannsynlig vært i resesjon siste 6 mnd og det er skikkelig dårlig nytt**
    - **Veksten i BNP forventes å være 1,4 % i 2019**
- **Ellers er det vanlig svak vekst i EU området**
  - Nord Europa uten Tyskland flat utvikling
  - Italia dårlig
    - Banksektoren høy risikonæring
  - Hellas dårlig
  - Frankrike dårlig
  - Spania flatt

Makro Kina

- Innlemmet i WTO med særfordeler
- Har vært verdens produksjonshall siden
- Utkonkurrert andre industriland
- Opparbeidet store handelsoverskudd med ikke bare USA, men også sine naboland
- Brukt overskuddet i USD til finansiere gjeldsveksten i både USA og naboene
- Handelskrig med USA
- Nå kommer mer synlig kritikk og nedgangsperioden
  - Handelskonflikten med USA begynner å synes i tallene
  - Konsumet bremser kraftig
  - Restriksjoner/ forbud blir lagt på Kinesiske oppkjøp av vestlige teknologiselskaper
  - Demokratene i USA har bedt Trump om ikke godta en dårlig handelsavtale
  - Men siste nytt, kan være fremgang og at vi ser begynnelsen på slutten av handelskrigen
  - Og makroøkonomiske nøkkeltall er bedre enn forventet, Kina har endret til mer ekspansiv penge og finanspolitikk

Makro Norge

- Stødig vekst
- Oljeindustrien er i gang igjen, og med lavere kostnader enn før
  - Økte investeringer generelt, men langt fra toppnivåer
- Veksttaket i boligprisene flater ut
- Kronekursen er svakere enn forventet
  - Bra for eksport, dårlig for import, dårlig for vanlige lønsmottagere
  - Hva betyr det på lengre sikt med «svak valutakurs»
- Nøkkeltall for 2019
  - BNP vekst rundt 2,5-3 %
  - Lønnsvekst over 3 %
  - Antall helt ledige under 2,5 %
  - Rentenivået vil stige slik Norges Bank forventer, ca 0,5 % neste året
  - Inflasjonen vill falle
  - Reel vekst i kjøpekraften

Oppsummering

- Veksten avtar globalt
- Men USA og Norge går bra
- Fare for resesjon i Europa
- Større forskjeller mellom de store økonomiene
- Geopolitisk til tider meget stor uenighet, klarere skille mellom Kina og USA
- Fortsatt reallønnsvekst i Norge
- På den andre siden så er den langsiktige vekstkraften svekket av:
  - aldrende befolkning
  - svak produktivitsvekst
  - høy gjeld
  - Kostnader ved klimaendringer
- **Hva skjer om boligprisene faller signifikant ?**
- **Hvordan vil Norges Bank takle økt rentebelastning for et stort antall lånekunder?**
- **Og.....Hva skjer om børsene og oljeprisen faller videre for finanspolitikken i Norge**

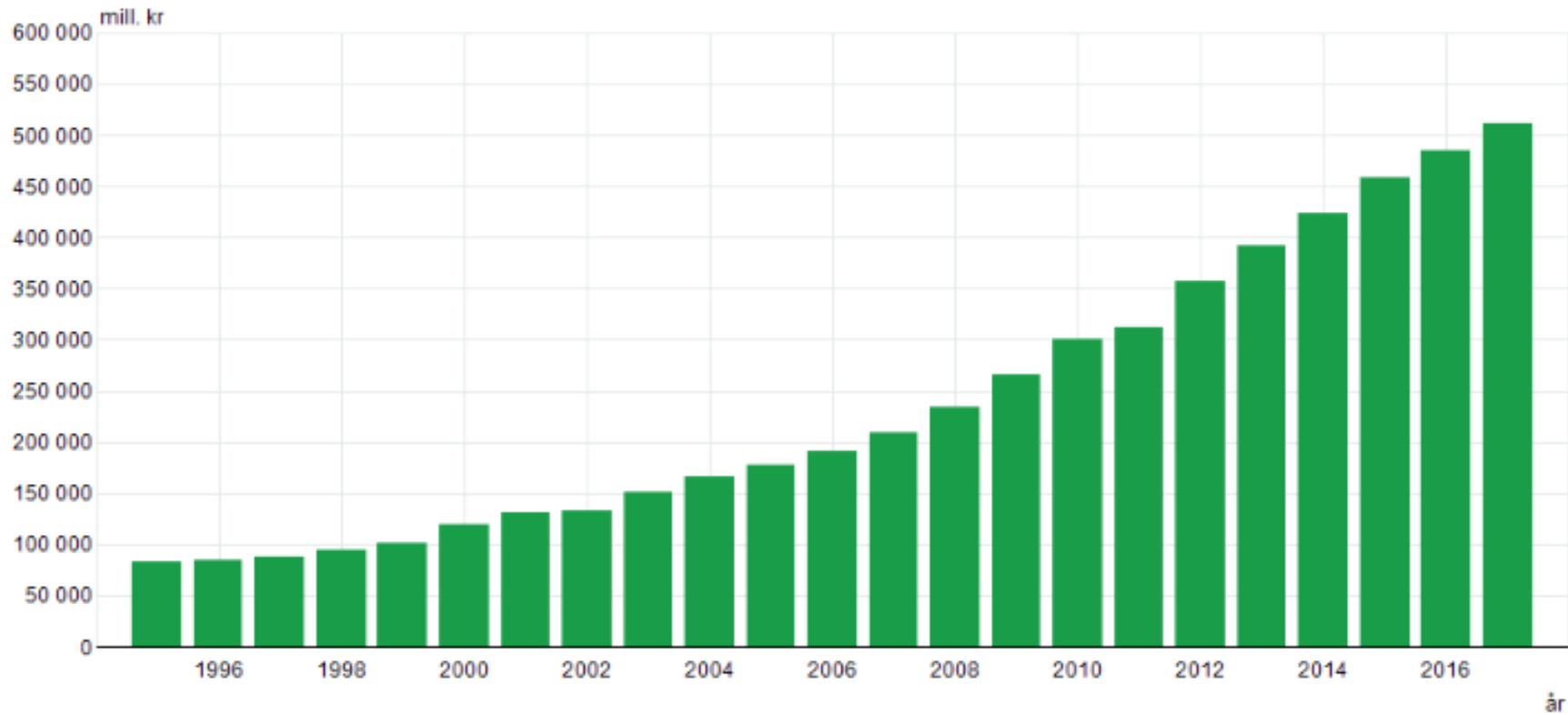

Så hva betyr alt dette for rentene i Norge:

- USA **Sidelengs**
  - De er kommet langt i oppgangsperioden, men finanspolitikken er ekspansiv, pengepolitikken mindre ekspansiv
- Europa **Sidelengs til ned**
  - Brexit muligens klar for de neste 2 årene, men fortsatt ingen tegn til at det er press i økonomien som skulle tilsi renter opp
- Norge **Sidelengs til opp**
  - 2019 blir spennende, mange peker på oppgangstid, men oljeprisfallet bør være over, ellers vil det kunne dra oss inn i lavere vekst igjen
- Japan **Flatt**
  - De prøver og prøver, men får ikke til vesentlig vekst
- Kina **Flatt**
  - Fikk handelskrigen rett i fanget, blir spennende å se om de klarer å vri seg mer til innenlandsk forbruk
- JOKER: **INFLASJON, Norge**
- **I sum for Norge: videre opp, men alt tatt i betraktning, rentekurven ser fornuftig ut med dagens makroøkonomiske bilde**

Bruttogjeld, kommuneforvaltningen 1995-2017

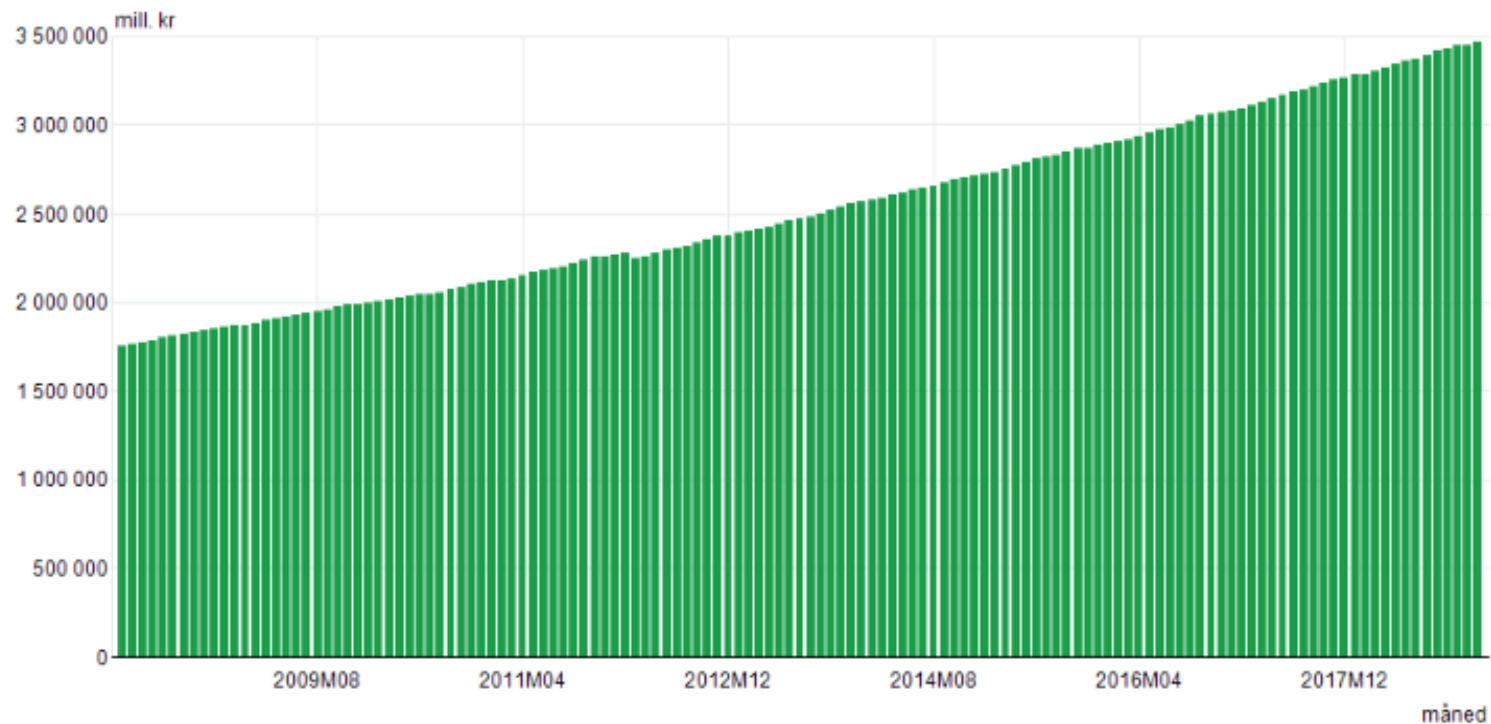
08753: Offentlig bruttogjeld (mill. kr), etter år. Kommuneforvaltningen, Bruttogjeld i alt, Offentlig bruttogjeld.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Bruttogjeld, husholdninger 2009-2018

11599: Innenlandsk lånegjeld, sesongjusterte og ujusterte beholdninger og transaksjoner, etter måned. I alt, Husholdninger mv., Innenlandsk lånegjeld (mill. kr).

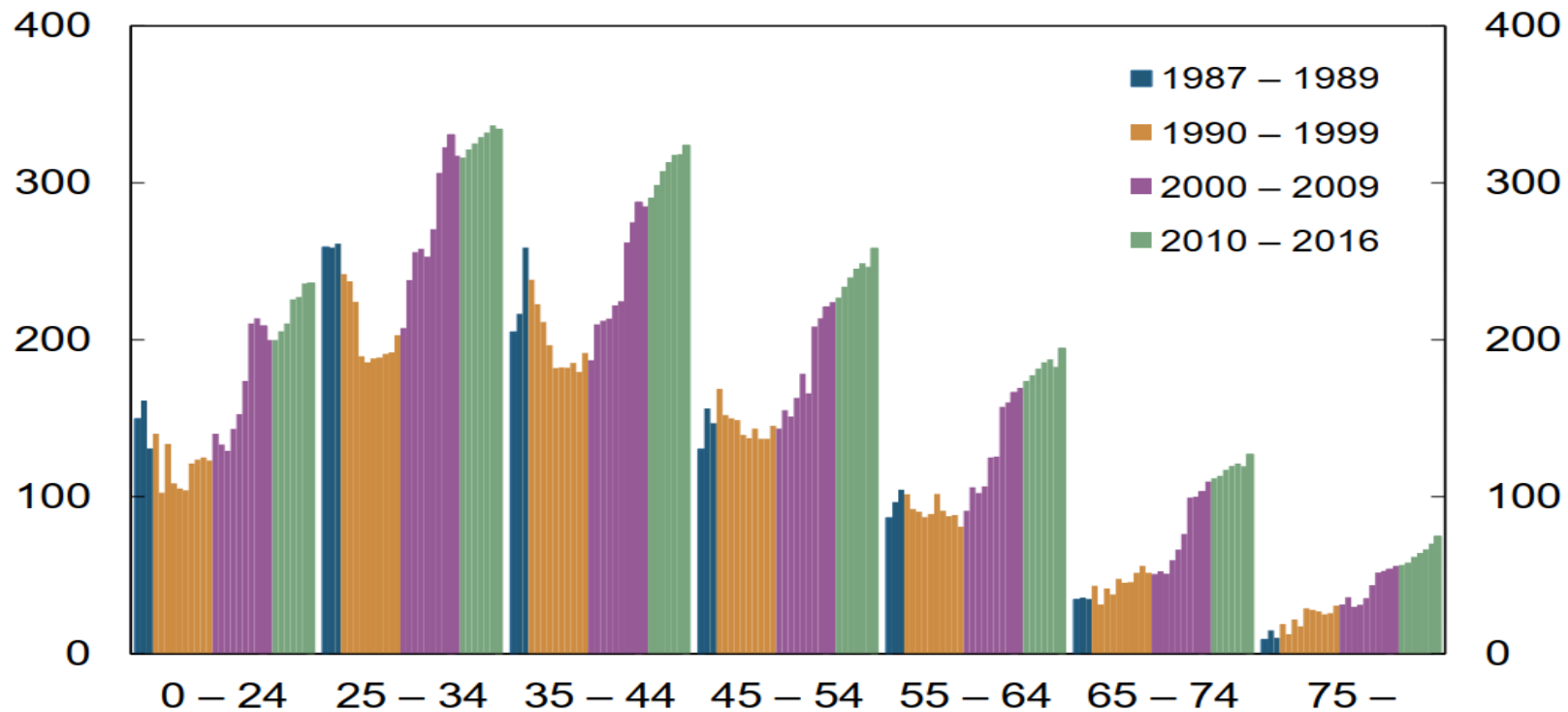

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2009	1990 mrd.
2010	2107 mrd.
2011	2261 mrd.
2012	2378 mrd.
2013	2557 mrd.
2014	2716 mrd.
2015	2884 mrd.
2016	3066 mrd.
2017	3264 mrd.
2018	3450 mrd.

Gjeld som andel av disponibel inntekt husholdninger

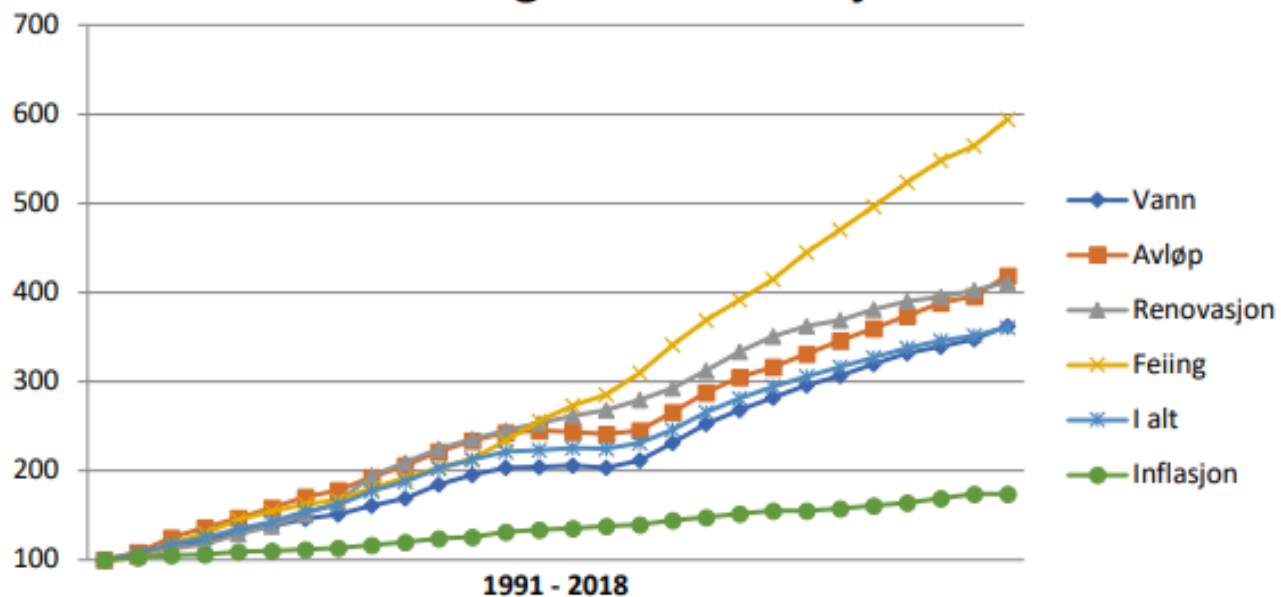
Figur 1.7 Gjeld som andel av disponibel inntekt¹. Etter alder på hovedinntektstaker. Prosent. 1987 – 2016

1) Disponibel inntekt er inntekt etter skatt og renteutgifter.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Prisutvikling kommunale tjenester

En del av forklaringen på at de kommunale gebyrene har økt betydelig mer enn inflasjonen, er økt standard på vannforsyning, avløpsanlegg og renovasjon som følge av økte myndighetskrav. Det er likevel grunn til å spørre om kommunene har for lav produktivetsutvikling når en stadig større del av husholdningsbudsjettet går med til å betale gebyrer til kommunene.

Huseiernes Landsforbund presenterer i denne rapporten kommunale vann- og avløpsgebyrer, renovasjonsavgift og feieavgift for 2018. Undersøkelsen omfatter alle landets kommuner. Den er gjennomført av Statistisk Sentralbyrå på oppdrag fra Huseiernes Landsforbund. Datamaterialet er hentet fra databasen som benyttes i kommunenes KOSTRA-rapportering.

Fra: Huseiernes landsforbund, Boligfakta nr 6 2018: Kommunale gebyrer

Fra VG 20/5/19 og 21/5/19

Frp-Siv vil ha krisemøte i regjeringen om bompenger

Finansminister og Frp-leder Siv Jensen innkaller de andre partilederne i regjeringen til møte for å diskutere bompeng-krisen. Hun sier stat og kommunene må bla opp med mer penger for å skjerme bilistene.

Av **BJØRN HAUGAN** og **ALF BJARNE JOHNSEN**

– Bompengene er dråpen

LO-leder Gabrielsen sier det egentlig dreier seg om mer enn bompenger.

– Vi opplever en frustrasjon der ute, hvor bompengene er dråpen. Folk opplever dyrere barnehager, økte strømpriser, kutt i søskenmoderasjon, det er blitt dyrere å pendle, regjeringen har rammet folk på arbeidsavklaringspenger og nå er man i gang med å diskutere høyere moms på blant annet på matvarer, sier han.

Dagens budskap

- En kommune bør ikke ha mer gjeld enn at den tåler en renteoppgang på 3 prosentpoeng
  - Historien viser at det har skjedd flere ganger - også i dette århundre
- Hvis en renteoppgang på 3 prosentpoeng vil føre til en vesentlig svekkelse av velferdstilbudet bør andelen av lån med fast rente vurderes/økes
  - Selv om 5-års renten nå ligger 0,7 prosentpoeng over bunnpunktet, er den fortsatt svært lav sett i et historisk perspektiv

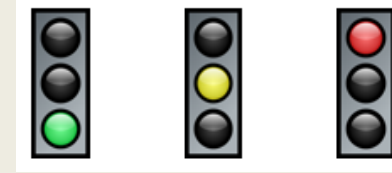

Kommunens risiko

Mer enn netto rentebærende gjeld?

Trafikklys for Austrheim kommune

Innstilling: **GUL** basert på kostra 2018 og øk.plan. 2019 -2022

- Robek (faktor 5)
- Utslag akkumulert underskudd **-4.991.000** (faktor 1)
  - Netto dr.res. 0,4%. Disp.fond 0,3%. Netto lånegjeld 90,9%

OBS! For lavt netto driftsresultat for å opprettholde stabil tjenesteproduksjon!

I hht KS sin modell som går på å opprettholde en stabil tjenesteproduksjon, anbefales Austrheim kommunene over tid å ha et netto driftsresultat på 3,7%!. Dog er det verdt å merke seg at det er BEHOV FOR ET KORTSIKTIG NDR på hele 5,4% for å bygge opp disposisjonsfond. Foreslått nivå på netto driftsresultat forutsetter at gjeldsandelen ikke øker! Modellen forutsetter videre en årlig nominell vekst i driftsinntekter på 3,5%.

Vår vurdering er basert på:

1. Eksist. probl.
(Nto Drifts res/ Drifts innt. <2 og akk undersk. i 2 år)
2. Potensielle probl.
(Nto Drifts res<0, akk u. og R&A>4% av DI)
3. Gjeldssammensetn. og betj. evne
(Lånegjeld / Brutto DI >100% og sert andel >33%)
4. Total netto gjeldsbelastning
(Lånegjeld / Brutto DI >125%)
5. ROBEK ved utgangen av året

anbefalt minimumsnivå på netto driftsresultat Austrheim kommune

Resultater	
Forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon	-0,3 %
Langsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat	3,7 %
Minimumsnivå for disposisjonsfond for å håndtere risiko	5,5 %
Kortsiktig minimumsnivå for netto driftsresultat for å bygge opp disposisjonsfond	5,1 %
Årlig endring i gjeld andel av inntekter	0,0 %
<i>Differanse forventet NDR og risikjustert minimumsnivå for NDR</i>	<i>-5,4 %</i>

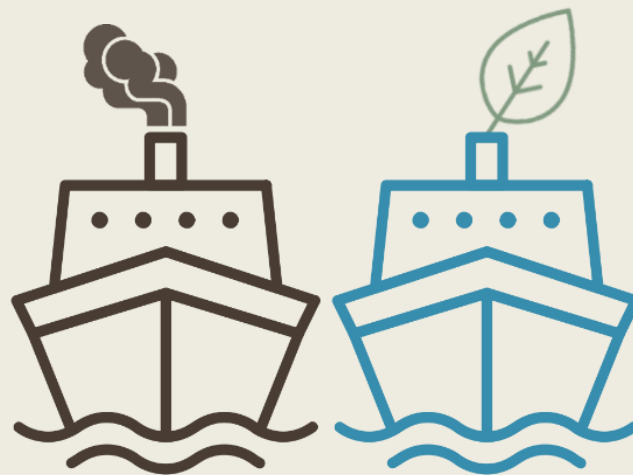

Justerbare forutsetninger	Skjønnsmessig justering		Referanse for utfylling av skjønnsmessig justering		
	Historiske gjennomsnitt		Kostrå 2017	Basert på økonomiplan	Landsgjennomsnitt
Driftsutgifter som andel av driftsinntekter og renteinntekter	95,6 %	Siste fem år	96,1 %		92,4 %
Investeringer som andel av driftsutgifter	15,3 %	Siste 15 år	10,5 %		13,4 %
Investeringssinntekter som andel av investeringsutgifter	32,2 %	Siste 4 år	23,9 %		28,2 %
Avdrag som andel av gjeld	3,1 %	Siste år	3,0 %		4,7 %
Forventet avkastning på finansformue	3,0 %	Siste fem år	2,3 %		3,4 %
Forventet rente på gjeld	1,83 %		1,5 %		
Forventet langsiktig realvekst i driftsinntekter	1,0 %	Langsiktig forventning			
Forventet langsiktig kommunal deflator	2,5 %	Langsiktig forventning			
Langsiktig ønsket gjeld som andel av drifts- og renteinntekter	98,4 %	Siste år	98,4 %		78,4 %
Andel av gjeld med rente bundet fire år eller lengre	0,0 %				

Kilde: <https://www.ks.no/fagomrader/forskning-og-utvikling-fou/forskning-og-utvikling/fou-rapporter/ny-rapport-om-netto-driftsresultat/>
modellverktøy for minimumsnivå på netto driftsresultat og disposisjonsfond – utviklet av Menon Economics og Telemarkforskning på oppdrag fra KS

Fysisk risiko: flom,
skred, ras,
havnivåstigning ...

Overgangsrisiko: «stranded assets»
pga. nye krav og teknologier

Kommunenes
klimarisiko

Ansvarsrisiko: ansvar for
tilpasning, regress fra
forsikringsselskapene

DNB innfører klimakrav – nektet lån til firma som drev med engangsplast

Selskap som driver med engangsplast er ikke populære kunde største bank. NHO ønsker endringene velkommen.

RISIKABELT: Bedrifter som driver med engangsplast er ikke populære kunder for bank
FOTO: ELAINE THOMPSON / AP

Om ett år er disse forbudt

Engangsbestikk i plast, plasttallerkener, sugerør og q-tips skal bort. Regjeringen håper forbudet er på plass allerede om ett år.

Regjeringen håper dette vil bli siste sommeren med engangsbestikk i Norge.

FOTO: AUDUN TORSDALEN / NRK

Aud Darrud
Journalist

Joakim Reigstad
@joakimnrk
Journalist

Publisert i går kl. 18:58
Oppdatert for 3 timer siden

Kjøttprodusent må legge ned på grunn av flaum

Stadige oversvømmingar i og rundt fabrikklokala gjer det umogleg for det tradisjonsrike eldhuset på Evanger å halde fram drifta. – Trist, seier tillitsvald.

FLAUM: Flaum i oktober 2018 gjorde stor skade på fabrikk.
FOTO: KJELL JØRAN HANSEN / NRK

Stine Mari Velsvik
@stinevelsvik
Journalist

Publisert 6. feb. kl. 23

– Dette er kanskje den første bedrifta som faktisk får kjenne på dei klimautfordringane vi står over for, seier ordførar i Voss kommune, Hans Erik Ringkjøb.

Vet fortsatt ikke hvor mye flommen kostet

Seks uker etter ekstremværet «Synne» starta produksjonen hos Nordan på Moi opp i dag. Fabrikkene fikk omfattende skader og fortsatt er hundre ansatte permittert.

Eirin Larsen
@eirnar
Journalist

Øystein Ellingsen
@oyelling
Journalist

Publisert 18. jan. 2016 kl. 11:27

Artikkelen er flere år gammel.

DAGEN DERPÅ: Mandag 7. desember var oppryddinga etter ekstremværet «Synne» i gang. Administrerende direktør Tore Rasmussen vet ennå ikke hvor mye skadene kostet.

FOTO: GUNNAR MORSUND / NRK

– Det er nå seks uker siden flommen, og seks uker siden vi har produsert noe som helst. I dag kommer vi endelig i gang igjen, sier administrerende direktør Tore Rasmussen i Nordan.

HVA ER KLIMARISIKO?

Bla nedover for en innføring i klimarisiko, eller skriv inn navnet på kommunen din i feltet til høyre for å se hvordan klimaendringer, klimapolitikk og teknolog utvikling kan utgjøre en finansiell risiko lokalt.

LES MER

HVORDAN KAN DIN KOMMUNE JOBBE MED KLIMARISIKO?

 ✕ 🔍

- Balestrand
- Ballangen
- Balsfjord